

Si lahko privoščimo

Maja Čibej, izvršna direktorica Beti: "Zadnje čase je precej razširjeno tudi razmišljanje: kdor si ne more privoščiti teh (višjih) plač, naj pač propade. Pa si kot država res lahko privoščimo oziroma želimo, da zapremo še zadnje delovno intenzivne tovarne in morda izgubimo nujna in zadnja znanja neke dejavnosti? Se je kdo vprašal, kje se nahajajo te tovarne in koga zaposlujejo? Bo naših 165 zaposlenih s povprečno starostjo 48 let, od tega 100 žensk, res tako lahko našlo drugo zaposlitev? Kaj se zgodi, ko ministrica konec januarja objavi dvig minimalne plače? Za podjetja z nizko dodano vrednostjo, delovno intenzivna, s povprečno plačo precej pod slovenskim povprečjem, kot smo sami in kar nekaj drugih v tekstilni panogi, veliko. Pomeni, da moramo v dveh tednih prilagoditi naše načrte. Da moramo sredstva preusmeriti v plače in zmanjšati ali celo ukiniti investicije in razvoj. /.../ Podjetja, ki se borijo za plače svojih inženirjev, so dobro organizirana in slišana: 'Višji neto, isti bruto.' Zahteve po korekcijah v smeri višjega neta za minimalno in druge podpovprečne plače pa so bolj redko izražene, pa so vsebinsko enako smiselne. To, da delodajalca 4,5-odstotni dvig minimalne plače stane 62 evrov, neto pa delavec prejme le 25 evrov višje izplačilo, je pač manj znano, a še kako pomembno dejstvo. /.../ Ne želim razpravljati o sami višini minimalne plače, ali je ta ustrezna ali ne. Zagotovo je neustrezno razmerje med višino minimalne plače in socialno pomočjo, saj spodbuja neaktivnost ter delo na črno. Znanka je med dopustom bivala v apartmajih, ki jih je 'lastnica' prepisala na sina, sama pa živi od socialne pomoči. Prav tako je verjetno tveganje revščine pri neto prejemu 600 evrov drugačno pri nekom, ki v Ljubljani plačuje najemnino za stanovanje, ali pa živi v lastni hiši z vrtom in gozdom v okolici Metlike. Ali je smiselno zagovarjati sedanji model minimalne plače za vse panoge in vse regije?" (Jz)

Večer on-line

Kje vse nas lahko berete in spremljate

Novice nonstop
www.vecer.com

Facebook stran
facebook.com/CasopisVecer

Twitter
twitter.com/vecer

Video vsebine
youtube.com/user/Veceronline

Instagram:
instagram.com/casnik_vecer/

Centralna redakcija
desk@vecer.com

DAVORIN KRAČUN

Apetiti po javni porabi so vedno veliki

Srednjeročne cilje urejanja javnih financ dohitevamo, a to še ne pomeni, da previdnost pri porabljanju ne ostaja nujna, če naj javne finance tudi ostanejo vzdržne, priporoča prvi mož fiskalnega sveta

Jelka Zupanič

Finančni ministri evroobmočja so pravkar podprli Evropsko komisijo (EK), ki od Italije zahteva, da do 13. novembra "proračun ljudstva" zamenja z novim proračunskim načrtom, ki ne bo "brez primere" odstopal od evropskih pravil. Slovenije niso omenjali. Pismo, ki so ga iz Bruslja zaradi osnutka prejeli, ne sodi v isti koš. "Bilo je zgolj rutina," pravi predsednik fiskalnega sveta dr. **Davorin Kračun**. Rok za oddajo osnutka proračunskega načrta se je iztekel 15. oktobra, Šarčeva vlada še ni imela novega osnutka, zato je poslala EK skoraj enakega kot Cerarjeva vlada spomladi. "V času zamenjave vlad je tako ravnanje sprejemljivo. Težko je namreč predvideti, kako bo ukre-

pala nova vlada, nova pa potrebuje za premišljene ukrepe čas," pojasni Kračun. In doda: "Tako tudi s podatki osvežen oktobrski proračunski osnutek še ne predvideva spremembe politik oziroma je še brez ukrepov. Zato je treba čim prej pripraviti resen proračun."

Zakaj se mudi?

"V letu 2019 potečejo še zadnje omejitve pri javni porabi iz zloglasnega Zujfa. Če v letu 2019 ne bo ničesar, kar bi vsaj nekaj teh ukrepov nadomestilo ali ohranilo v veljavi, bomo doživeli precejšen skok javne porabe. S tem bo prišlo tudi do oddaljevanja Slovenije od srednjeročnega fiskalnega cilja. Lani smo mu bili že zelo blizu, kar pomeni, da je bila do-

Kriza kot prometna nesreča

"Krizo bi primerjal s prometno nesrečo. Tudi prometne nesreče ne napovemo, ampak se zgodi. Seveda pa se ji lahko izognemo s pametno vožnjo ali pa posledice omilimo vsaj z dobro opremo. Vprašanje gospodarskih kriz pa je še bolj zapleteno. V resnici vedno pridejo nepričakovano. Marsikdaj se različne napetosti in nesorazmernosti enostavno stopijo in ne prerastejo v krizo, spet drugič nastopi kriza nenadoma. Zato moramo biti javnofinančno pripravljeni na to, da je lahko gospodarska rast tudi nižja, ne da bi to spravilo pod vprašaj delovanje širšega sektorja države, kot se je zgodilo v Grčiji, kjer so nenadoma ugotovili, da potreb ne morejo več pokrivati," je pojasnil, zakaj se zdaj zlasti politiki izogibajo omenjanju besede kriza, predsednik fiskalnega sveta Davorin Kračun.

Učinkoviti so tudi ustrezno nagrajeni

"Prisilni varčevalni ukrepi naredijo ogromno škode. Ko pride tako daleč, da so potrebni, namreč pred nesmisli ni mogoče pobegniti. Edino, kar nam tedaj preostane, je, da se tolažimo, da je mogoče korist večja od povzročene škode, čeprav je lahko korist celo dvomljiva. Zato morata spoštovanje fiskalnih pravil in dobro upravljanje javnega sektorja vnaprej preprečiti, da bi se sploh znašli v situaciji, ko bi bili potrebni prisilni varčevalni ukrepi. V učinkovit in dobro upravljan javni sektor pa sodi tudi ustrezno nagrajevanje. Problem nastane, če stroški za javni sektor naraščajo, pravega učinka pa ni," je prepričan predsednik fiskalnega sveta Davorin Kračun.

Kristina Božič

V zadnjem desetletju so delničarji Ascent Resources podprli približno 50 milijonov evrov visok vložek v raziskovanje in črpanje zemeljskega plina v Petišovcih. **Miloš Markič** z Geološkega zavoda Slovenije je v lani objavljenem članku povzel, da je bilo leta 2011 "na vrtinah Pg-10 in Pg-11a izvedenih pet hidravličnih lomljenj v globini več kot 3000 metrov". S tem se je količina izčrpanega zemeljskega plina občutno povečala, nosilca projekta, Ascent Resources in Geoenergo pa bi želela količino plina sedaj ponovno povečati z novim frackingom, saj so letos podaljšali pogodbo s hrvaško Ino, ki ji odvajajo zemeljski plin, načrtan v Petišovcih. A za to se mora najprej zaključiti predhodni postopek pred Agencijo za okolje (Arso), v katerem ocenjujejo, ali bi ponovni

sedanja konsolidacija javnih financ z vidika spoštovanja fiskalnih pravil relativno uspešna."

Kaj bi jo lahko ogrozilo?

"Trenutno smo spet soočeni z velikimi tveganji, ki jih moramo zmanjšati z ukrepi. Mednarodna tveganja, od umirjanja gospodarske rasti do staranja prebivalstva in našega še kar previsokega javnega dolga, so objektivna. Domača pa predstavljajo preveliki apetiti in daleč previsoka pričakovanja, ki so jih med drugim spodbudile tudi politične obljube v koalicijskem sporazumu. No, vlada je že nekajkrat izjavila, da je sporazum le usmeritev in da bo spoštovala fiskalna pravila."

Ji verjamete?

"Lahko ji verjamem, ampak vlada se mora odzvati tudi na drugo tveganje. Na izsiljevanje s stavkami. Ob teh stopnjah gospodarske rasti so želje po dvigu plač v javnem sektorju visoke, sindikati bi lahko izkoristili spoznanje, da bo potencialno šibka vlada hitro popustila. Ob takih tveganjih je vedno možen domač strel v koleno. Predvsem pa je to tveganje realno. Zaradi njega bo težko obdržati proračunske dokumente v okviru fiskalnega pravila."

Ampak proračun se v času rasti polni. In letos bo prejel še skoraj pol milijarde evrov dividend, morda tudi vsaj tolikšno kupnino za NLB. "Kupnina ne gre v sprotno porabo in

v proračun gre tudi le del teh dividend, tiste iz poslovanja v tekočem letu. A tudi zaradi teh dividend sem lahko prejel, da smo že zelo blizu srednjeročnemu fiskalnemu cilju, strukturnemu presežku, ki znaša 0,25 odstotka BDP. Toda v strukturnem saldu moramo zaradi odprte proizvodne vrzeli in konjunktura v gospodarstvu upoštevati tudi del, ki je posledica nadpovprečne gospodarske aktivnosti. Da bi lahko govorili ne le o strukturnem ravnovesju, ampak tudi o strukturnem cilju, bi moral biti po trenutno razpoložljivih informacijah nominalni presežek med 500 in 600 milijoni evrov. Strukturno ravnovesje smo v letu 2017 že imeli, do strukturnega cilja nam je manjkalo le okoli 100 milijonov evrov."

In zakaj se po vsem povedanem tako zelo bojimo izdatkov?

"Ker smo tudi visoko zadolženi. V slabih časih bi nam zaradi tega, ker nimamo rezerv, trda predla, če pa v dobrih časih, ko so prilivi res veliki, ne porabimo čisto vsega, si ustvarjamo s temi rezervami manevrski prostor."

Bi lahko s kupnino za NLB znižali dolg pod 60 odstotkov BDP?

"S kupnino bomo res zniževali dolg. Toda tudi če bi banko prodali za milijardo evrov, dolga ne bi pomembno znižali, saj znaša 32 milijard evrov. Prepričan sem, da je bolj kot zniževanje dolga smiselno njegovo kvalitetno upravljanje. Da so torej roki odplačevanja dolga čim

ČRANJE PLINA V PETIŠOVCIH

Ascent: "Delničarje smo pozvali k večji zadržanosti"

Colins Hutchinson je zagotovil, da "jezik, ki so ga uporabili nekateri ljudje, ki trdijo, da so Ascentovi delničarji, za Ascent nikakor ni sprejemljiv"

fracking lahko imel tako pomembne vplive na okolje, da bi bilo za to treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje.

Po objavi novice, da je okoljsko ministrstvo konec oktobra odredilo notranjo revizijo postopkov, ki se nanašajo na črpanje zemeljskega plina

na Petišovskem polju, je sledil oster odziv podjetja Ascent Resources, ki je omenjal tudi tožbo zoper slovensko državo na ravni EU. Temu so sledile objave na družbenih omrežjih, ki so neprikrito grozile in napadale tudi okoljskega ministra **Jureta Lebna**. V torko smo izvedeli, da je bila zaradi

daljši, obrestna mera pa čim nižja, kar nam je v zadnjih letih tudi uspelo. Pri zniževanju obremenitve BDP z dolgom pa igra glavno vlogo rast BDP. Dejansko se v zadnjih letih dolg ni znižal, toda ker se je povečal BDP, se je zmanjšala obremenitev BDP z dolgom. In ta obremenitev, ne javni dolg, ki ga lahko, če bi bili upniki za to, raztegnemo tudi na naslednjih sto let odplačevanja, je tista, ki šteje. Ob trenutni obrestni meri še imamo velik manevrski prostor za kvalitetno upravljanje javnega dolga."

Zakaj je po vsem povedanem družba še tako odločno proti povišanju plač v javnem sektorju? Cilj uravnoteženja javnih financ v 2020. vendar celo prehitavamo.

"Če izhajamo iz zakona o fiskalnem pravilu, smo lani res bili tik pred tem, da uravnamo strukturni saldo po pravilih EU in zakona. Vendar je pomembno srednjeročni cilj, ko je enkrat dosežen, tudi vzdrževati. Nikakor doseganje ustreznega strukturnega salda ne pomeni, da lahko nato porabo popolnoma sprostimo."

Trenutno dosegamo letno 0,9 odstotka BDP boljši strukturni saldo?
"Po zadnjih razpoložljivih podatkih sta bila nominalni in strukturni saldo sektorja država v letu 2017 izravnana. Po projekcijah ministrstva za finance naj bi nominalno saldo letos znašalo 0,5 odstotka BDP, strukturni pa se bo po ocenah fi-

skalnega sveta občutno poslabšal. To z drugimi besedami pomeni, da je prevladujoči del izboljšanja stanja javnih financ posledica dobrih go-

"Pričakujemo, da bo vlada ravnala v skladu s fiskalnim pravilom."

spodarskih razmer in ne strukturnih ukrepov. Zdaj smo tik pred tem, da preidemo na fiskalno pravilo iz 3. člena zakona, ki določa velikost izdatkov glede na prihodke in upo-

Zdajšnji adut so razumni ukrepi

"Prevelika pričakovanja imamo vsi, začenši s političnimi strankami in s sindikalnimi stavkovnimi zahtevami. Res je bila visoka gospodarska rast v zadnjih letih določeno olajšanje, vendar je ne smemo takoj zapraviti z nepremišljenimi ukrepi. Z razumno politiko je možno razporediti pozitivne učinke te rasti na vse sektorje in vse sloje prebivalstva. Ukrepi morajo biti torej razumni, predvsem pa ne smemo precenjevati višine in trajanja gospodarske rasti. Vse kaže, da smo že preko vrhunca, v območju poenjajoče stopnje rasti, zato je potrebna toliko večja previdnost pri odločitvah, ki računajo na bodoči BDP in ustrezne javnofinančne prihodke. Če so javnofinančni izdatki lahko tudi do centa natančno določeni vnaprej, se moramo zavedati, da javnofinančni prihodki niso. Ti so ob izpolnitvi določenih pogojev šele pričakovani. Zato lahko karkoli nepredvidenega zapelje v veliko javnofinančno neravnovesje. Tako kot se je v hipu zgodilo leta 2008, 2009," nas je spomnil predsednik fiskalnega sveta Davorin Kračun.

dolžnosti, da se zagotavljajo normalne delovne razmere zaposlenim v državnih organih pod okoljskim ministrstvom, podana prijava pristojnim organom, med drugim tudi na policijo. Včeraj nam je nato predstavnica policije prejem prijave, ki je v obravnavi, v telefonskem pogovoru potrdila.

Predstavniki Ascent Resources Colins Hutchinson pa je zagotovil, da "jezik, ki so ga uporabili nekateri ljudje, ki trdijo, da so Ascentovi delničarji, za Ascent nikakor ni sprejemljiv". Pojasnil je tudi, da je delničarje večkrat prosil, naj v zvezi s postopkom prenehajo kontaktirati izvoljene slovenske politike in javne uslužbenke. "Žal manjšine, ki je izgubila tudi del svojih prihrankov, ne morem nadzirati. Možno pa je tudi,

Vrtina za črpanje plina
Foto: Sašo BIZJAK

Davorin Kračun: "Bolj kot zniževanje dolga je smiselno njegovo kvalitetno upravljanje." Foto: Robert Balen

števa določeno varnostno rezervo, ki bi jo nabirali v dobrih časih za slabe čase. Apetiti po javni porabi pa so vedno veliki. Zato je treba voditi takšno fiskalno politiko, da javnofinančna vzdržnost ne bo prekoračena. To je tudi smisel fiskalnih pravil. Formalizirajo, kdaj je javnofinančna politika vzdržna in nas ne bo pahnila v dolžniško spiralo."

Se vlada zato tako previdno loteva dviga plač?

"Vemo, da so plače velik del javnofinančnih izdatkov javnega sektorja. Tako kot vemo, da je dober javni sektor koristen tako za prebivalstvo kot za gospodarstvo, ki lahko ob dobrem in učinkovitem javnem sektorju tudi marsikaj prihrani. Toda masa plač v javnem sektorju narašča, kar vedno predstavlja tveganje za fiskalno vzdržnost. Ko pride enkrat do dodatnih zaposlitev v javnem sektorju ali do povišanja plač, je namreč pot nazaj zelo težka. Praktično je ni. Javnofinančni izdatki se strukturno zacementirajo. Zato je vedno potreben nadzor nad učinkovitostjo in porabo javnega sektorja."

Je varčevalne ukrepe zdaj, po letih gospodarskega razcveta, sploh še mogoče prodajati?

"Varčevalni ukrepi so pogosto nesmiselni. Ali celo neučinkoviti, kar je le še en dokaz, kako težko je pravilno odmeriti ukrepe, ki bi stabilizirali izdatke v javnem sektorju in hkrati ne bi prizadeli njegove učinkovitosti. Ob zmernem dvigovanju plač, še bolje pa nagrajevanju učinkovitega dela, postane tako glavna naloga zagotavljanje učinkovitosti javnega sektorja. Sam menim, da predvsem z dobrim upravljanjem, kar je v javnem sektorju zelo zahtevna stvar."

POGAJANJA

Predstavniki vlade in policistov zbližali stališča

Predstavniki vlade in policistov ocenjujejo, da je bil včeraj na pogajanjih narejen napredek. Sindikalist Radivoj Urošević meni, da je sestanek vnesel elemente optimizma. Vladni pogajalec Peter Pogačar pa je pojasnil, da morajo ovrednotiti vpliv predlogov posameznih skupin na druge, in ocenil, da lahko prihodnji teden naredijo pomemben korak naprej.

Vsebine pogajanj ne na sindikalni ne na vladni strani ne razkrivajo, prav tako ne želijo govoriti o tem, koliko so zahteve policijskih sindikatov, ki od 1. oktobra nadaljujeta marca prekinjeno stavko, vredne.

"Vsekakor je bilo na sestanku slišati dokaj veliko informacij, ki vnašajo neki optimizem, da bomo v letošnjem letu ta pogajanja uspešno privedli h koncu," je v izjavi za medije dejal predsednik Policijskega sindikata Slovenije Radivoj Urošević. Kot je pojasnil, na sindikalni strani zdaj pričakujejo konkreten predlog za reševanje njihovih stavkovnih zahtev. Napovedal je, da bodo sicer stavko zaostriili, če ne bo prišlo do približevanja in če se ne bo spoštovala dinamika, o kateri so danes govorili.

"V vsakem primeru bomo stavko zaostriili, ko bomo ocenili, da gredo pogajanja v slepo smer. V tem trenutku še ni tega občutka," je pojasnil. **Maksimilijan Golenač** iz Sindikata policistov Slovenije pa je dodal, da sta sindikata v svojih zahtevah v celoti usklajena.

Predstavniki policijskih sindika-

Sindikalist Radivoj Urošević meni, da je sestanek vnesel elemente optimizma.
Foto: Sašo BIZJAK

tov in vladne pogajalske skupine so se na ločenih pogajanjih sicer danes sešli drugič, ponovno pa se bodo sestali prihodnji teden. Kot je pojasnil Urošević, pa pogajanja tečejo tudi vmes, ko so na delu strokovne službe na vladni in sindikalni strani, prav tako pa medtem tečejo tudi pogajanja glede tistih zahtev, ki jih lahko rešijo "znotraj hiše, torej z ministrstvom in vodstvom policije". Med stavkovnimi zahtevami policistov sta namreč tudi presistemizacija nekaterih delovnih mest ter drugačna ureditev premakljivega delovnega časa in obvezne prisotnosti zaposlenih v vladnih službah, ministrstvih in organih v sestavi. (sta)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, in Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za letalski in pomorski promet, s tem

JAVNIM NAZNANILOM

obveščata javnost o javni razgrnitvi študije variant z utemeljitvijo rešitve in okoljskega poročila v postopku priprave državnega prostorskega načrta za Letališče Edvarda Rusjana Maribor

I.

Javna razgrnitev bo potekala od 12. novembra do 14. decembra 2018:

- na Ministrstvu za okolje in prostor, v Direktoratu za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska 21, Ljubljana,
- na Ministrstvu za infrastrukturo, v Direktoratu za letalski in pomorski promet, Langusova 4, Ljubljana,
- na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor (na povezavi http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/prostorski_nacrti/drzavni_prostorski_nacrti/javne_razgrnitve_in_seznanitve/),
- v prostorih Občine Hoče - Slivnica, Pohorska cesta 15, 2311 Hoče,
- v prostorih Občine Miklavž na Dravskem polju, Nad izviri 6, 2204 Miklavž na Dravskem polju, in
- v prostorih Občine Rače - Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače.

II.

Javna obravnava bo 22. novembra 2018 s pričetkom ob 16. uri v Kulturnem domu Hoče.

III.

Javnost ima v času javne razgrnitve, do vključno 14. decembra 2018, pravico dajati predloge in pripombe na razgrnjeno gradivo, in sicer:

- pisno na mestih javne razgrnitve (na obrazcu za pripombe),
- po pošti na naslov: Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48, Ljubljana,
- elektronsko na naslov: gp.mop@gov.si, s pripisom "DPN Letališče Edvarda Rusjana Maribor".

Obrazec za pripombe je na voljo na mestih javne razgrnitve in na zgoraj navedeni spletni povezavi MOP.

IV.

Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za infrastrukturo bosta v roku 60 dni preučila pripombe in predloge ter do njih zavzela stališča, ki bodo objavljena na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor ter posredovana občinam Hoče - Slivnica, Miklavž na Dravskem polju in Rače - Fram. Osebe, ki ne želijo, da se v stališčih objavijo njihova imena in priimki ali drugi osebni podatki, morajo to posebej navesti.

Barbara RADOVAN
GENERALNA DIREKTORICA
DIREKTORATA ZA PROSTOR,
GRADITEV IN STANOVANJA

mag. Mirko KOMAC
GENERALNI DIREKTOR
DIREKTORATA ZA LETALSKI
IN POMORSKI PROMET